

ALTINGET

Altinget og demokratiet

Altingets historie

Valg til Altinget

Altingets rolle

Altingets arbejdsgang

Altingets kontor

Altingshuset

Altingets institutioner

ALTINGET

INDHOLDSFORTEGNELSE

ALTINGET OG DEMOKRATIET	4
Politiske partier	5
ALTINGETS HISTORIE	6
Lovretten	6
Kongemagtens tid indtil 1800	7
Perioden 1800–1845	7
Altinget – rådgivende forsamling 1845–1874	7
Altinget – lovgivende ting fra 1874	8
Hjemmestyre	8
Island suveræn stat	9
Republikken stiftes	9
VALG TIL ALTINGET	10
Valgkredse	11
ALTINGETS ROLLE	12
ALTINGETS ARBEJDSGANG	13
Tingets åbning – Tingets udsættelse	13
Tingsalen	13
Altingets formand	14
Tingets møder	15
Forhandlinger	15
Afstemninger	16
Partigrupper	16
Et lovforslags vej fra idé til virkelighed	17
Altingets stående udvalg	18
Arbejdet i udvalgene	19
Nedsættelse af udvalg	19
Altingets internationale arbejde	20
ALTINGETS KONTOR	21
ALTINGSHUSET	22
Husets indvielse	22
Lokalerne	23
Altingets have	23
ALTINGETS INSTITUTIONER	24
Rigsrevisionen	24
Altingets Ombudsmand	24

ALTINGET OG DEMOKRATIET

Altingsbuset står ved torvet Austurvöllur og blev opført i 1880–1881.

Islands forfatning er baseret på at magtens ophav er hos folket, der overdrager forvaltningen af denne magt til valgte repræsentanter. Hvert fjerde år vælges der 63 repræsentanter til Altinget. De beskæftiger sig der med anliggender, der angår samtlige landets indbyggere. Den politiske tradition i Island drejer sig ikke kun om repræsentativt demokrati men også om det parlamentariske princip.

Det parlamentariske princip består i at majoriteten i Tinget danner regering. Man kan derfor sige, at nationen på én og samme tid vælger repræsentanter til Altinget og regeringen.

Altinget vedtager love for Island og varetager magten over finanserne, d.v.s. fastsætter statens udgifter og de skatter, der pålægges landets indbyggere. Det er vigtigt at folk ved, hvilke beslutninger der træffes i Altinget og hvorledes de træffes, for vælgere og deres repræsentanter har ansvaret for at bevare et aktivt demokrati. Man kan sige, at valgretten udgør fundamentet for demokratiet og at Altinget er hjørnesteinen for dette demokrati. Et andet kendetegn ved den demokratiske ordening er bl.a. at landets regering er ansvarlig for sine handlinger over for Altinget og i sit arbejde er underkastet Tingets tilsyn. Island er ligeledes en retsstat, domstolene er selvstændige og skal kun dømmе efter lovene, men er ikke bundne af nogen forskrifter overhovedet fra den udøvende myndigheds side.

Altingets institutioner varetager en omfattende kontrollfunktion. Rigsrevisionen reviderer statens og statslige institutioners regnskaber og Altingets Ombudsmand gransker statens og kommunernes forvaltning og borgernes ret over for landets myndigheder, enten selvstændigt eller på baggrund af klager.

Beslutninger, der træffes i Altinget, påvirker alle islændinges daglige liv. Formålet med udgivelsen af en brochure om Altinget er at oplyse om tingets organisation og arbejde samt dets historie. Brochuren burde være til gavn for alle, der er interesseret i at blive informeret om Altinget og endda til undervisning i skolerne på ungdomstrinnet.

Der er ikke mange steder i Island, hvor historie og natur flettes samman i samme grad som på Tingvellir. Der kan man få et enestående overblik over den geologiske historie, og områdets levende natur har næppe noget sidestykke. På Tingvellir blev der med grundlæggelsen af Altinget i 930 etableret et samlet rige, og der samledes Tinget helt frem til 1798.

Den afsluttende debat mellem partiernes formænd aftenen før valgdagen i maj 2003 fandt sted i Altingshuset og blev transmitteret direkte.

POLITISKE PARTIER

De politiske partier i Island danner forbindelse mellem Altinget og vælgerne. De opstår, når en gruppe mennesker beslutter at slå sig sammen om i fællesskab at have indflydelse på samfundet ved at få repræsentanter valgt til Tinget og deltage i regeringsarbejdet. I partiernes programmer beskrives det, hvilke sager partierne lægger vægt på og i programmerne kan man se forskellen på deres ideologi.

Deltagelse i arbejdet i en politisk bevægelse er en af offentlighedens vigtigste muligheder for at opnå indflydelse på tingenes udvikling. Demokrati består netop i at offentligheden har ansvaret for udviklingen i samfundet og har reelle muligheder for at få deres ideer og holdninger fremført.

Medierne har den funktion at offentliggøre information om samfundsanliggender over for offentligheden, herunder om partierne og politikerne.

Islændinges ret til at fremføre deres mening, stifte foreninger og samles til møder er nedfældet i forfatningen. Forfatningen er over alle love og beskytter demokratiet.

Efter valget i maj 2003 fik repræsentanter for fem politiske organisationer mandater i Altinget og fordelingen af mandater mellem dem ses i tabellen her nedenfor.

		Altingsmedlemmer	Kvinder	Mænd
	Fremskridtspartiet	12	4	8
	De Liberale	4		4
	Socialdemokratisk alliance	20	9	11
	Selvstændighedspartiet	22	4	18
	Venstrepartiet - de grønne	5	2	3
	Antal	63	19	44

ALTINGETS HISTORIE

Altinget er på én gang nationens ældste og øverste institution. Det regnes for at være indstiftet på Tingvellir i år 930, og denne begivenhed markerer oprettelsen af den islandske fristat.

Oprindeligt var Altinget et 'almenhedens' ting, hvor de fornemste høvdinge, goder, mødtes for at give love og afsige domme. Desuden havde alle frie og udømte mænd ret til at give møde på tinget, og ud over goderne kom også bønder, parter i tvistemål, købmænd, håndværkere, historiefortællere og rejsende. Der har derfor ofte været mange mennesker på Altinget.

De, der gav møde på Altinget, boede i telte på Tingvellir under tingsamlingen. Inden for Tingets område skulle alle have frihed og fred til at lytte til, hvad der fandt sted. Tingets midtpunkt var Lovbjerget. Der havde lovsigemanden sin faste plads og han var Tingets øverste medlem. Han havde blandt andet til opgave at fremsige den gældende lov i Island, en tredjedel af den hvert år. Loven om Tinget, tingordenen, fremsagde han hvert år for medlemmerne af Tinget.

Lovretten

På Lovbjerget holdtes taler i betydelige sager. Der blev Tinget åbnet og der blev det hævet, og derfra udgik Lovretten og dommerne til deres hverv. Lovretten var det gamle Altings øverste instans, bestående af 39 goder og ni tillægsgoder, der alle sad på Lovrettens cirkulære midterbænk under åben himmel sammen med lovsigemanden. Der sad også landets biskopper, efter at bispestole blev oprettet.

Lovretten var Altingets lovgivende instans. Den afgjorde juridiske tvister, gav nye love og meddelte dispensation fra loven. Kun de, der sad på midterbænken, havde stemmeret, og simpel stemmeflerhed var afgørende.

Det gamle Alting havde også dømmende myndighed og var enten første, anden eller tredje retsinstans. Efter opdelingen af landet i fjerdinge omkring år 965 blev der indstiftet fire fjerdingsting på Altinget, ét for hver fjerding og hvert af dem med 36 dommere. Senere, i begyndelsen af det 11. århundrede, blev der indstiftet en femtedom på Altinget, hvor de sager kunne tages op, der ikke var blevet afgjort ved fjerdingstingene. Femtedommen bestod af 48 dommere, der blev udnævnt af goderne i Lovretten.

Det gamle Altings samlingsdag var i det 10. århundrede omkring midten af juni. Senere samledes Tinget en uge senere eller den 18.–24. juni og har efter alt at dømme siddet i to ugers

Den engelske maler W.G. Collingwood malede i årene efter 1870 det gamle Alting ud fra sine egne ideer, og forestillede sig store folkemasser i prægtige klæder ved Tingets møde i Almannagjá. Den ældste kilde om tingets møder på Tingvellir er Íslendingabók, der blev skrevet i det 12. århundrede.

tid hvert år indtil 1271 og derefter i kortere tid. Tinget blev hævet på tingløsendagen, der også blev kaldt „våbengreb“, idet det i 1154 blev forbudt at bære våben på Altinget.

Kongemagtens tid indtil 1800

Da islændingene anerkendte Den Gamle Traktat i årene 1262–1264 og undergav sig Norges konge, ændredes Altingets funktioner. Det skete med indførelse af nye lovbøger, først Jernside i 1271 og senere Jons bog i 1281. Dermed var fristatens dage talte og godetidens styreform blev afskaffet. Den udøvende magt tilfaldt kongen og hans ombudsmænd, hirdstyrere og sysselmænd.

Altinget fortsatte sit arbejde på Tingvellir i ændret form. Tingets øverste instans var som hidtil Lovretten med 36 medlemmer og den havde i forening med kongen den lovgivende myndighed, d.v.s. at love, som Lovretten vedtog, skulle kongen give sit samtykke til, men hvis kongen tog initiativet til lovgivning, var det Altinget, der skulle give sit samtykke. Lovsigemanden blev afløst af to lovmænd.

Med disse ændringer fik Lovretten også dømmende myndighed, og tidligere domstole blev nedlagt. Gradvist blev afsigelsen af domme den væsentligste del af Altingets funktioner. Lovrettens domme kunne efter 1593 ankes til Overretten på Altinget eller indbringes til kongelig afgørelse.

Ved udgangen af det 14. århundrede førte tronfølgeskikken til, at kongemagten over Norge og Island overgik til Danmark. Med indførelse af kongeligt enevælde i Danmark, og senere i Island på Kópavogur-mødet i 1662, overdrog islændingene de sidste rester af deres selvstyre til kongen, herunder lovgivning. Lovgivningsarbejdet på Altinget sluttede dog ikke helt før i slutningen af 17. århundrede. Derefter fungerede Altinget næsten udelukkende som domstol indtil 1800.

Fra 1271 trådte Altinget sammen den 29. juni og Tinget varede i tre til fire dage, sommetider dog længere. Fra 1701 skulle det starte den 8. juli og vare i 14 dage, men kunne endog vare i op til tre uger. Tingsamlinger på Tingvellir ved Öxará ophørte i 1798, blandt andet fordi Lovrettens hus var faldefærdigt. De to følgende somre samledes Lovretten i Hólavallarskóli i Reykjavík. Ved kongelig forordning af den 6. juni 1800 blev Altingets virksomhed indstillet.

Perioden 1800–1845

Altingets funktioner blev overtaget af Landsoverretten, der blev indstiftet ved kongelig forordning i 1800. Den erstattede Lovretten (lovting og overdom), havde sæde i Reykjavík og blev sat første gang i Hólavallarskóli den 10. august 1801 med tre dommere. Landsoverretten skulle regelmæssigt træde sammen og være den øverste domstol i landet. Retten fungerede til 1920, da Islands Højesteret blev stiftet og overtog funktionen som landets øverste domstol.

Maleri af Nationalforsamlingen 1851 af Brynjólfur Þórðarson. Mødet blev afholdt i salen i den Lærde Skole (Gymnasiet i Reykjavík) hvor Altinget samledes hvert andet år fra 1845 til 1879.

Altinget – rådgivende forsamling 1845–1874

En kongelig forordning om Altingets genetablering blev udstedt den 8. marts 1843 og det første valg fandt sted i 1844, hvorefter Tinget første gang trådte sammen den 1. juli 1845. Altinget bestod af 26 altingsmænd, 20 folkevalgte repræsentanter, en valgt i hver valgkreds (syssel), og kongen udpegede desuden seks medlemmer. Med hensyn til stemmeret og valgbarhed gjaldt bestemmelser om en minimumsformue. Mænd ældre end 25 år, der opfyldte disse betingelser, havde stemmeret. Efter alt at dømme har knap 5% af befolkningen haft stemmeret til at begynde med. Altinget skulle samles i den Lærde Skole i Reykjavík (nu Reykjavík Gymnasium) den 1. juli hvert andet år, og Tinget bestod af ét kammer. En samling varede normalt fire uger, længere efter behov.

Altinget var i denne periode udelukkende rådgivende forsamling for kongen, og havde ingen lovgivende myndighed. Tinget behandlede forslag fra regeringen, og enkelte medlemmer kunne

forelægge sager til drøftelse. Regeringsforslag skulle drøftes ved to behandlinger, den forberedende og den endelige behandling. Forslag, der blev vedtaget, kaldtes som regel petitioner. I perioden 1845–1874 var der 14 ordinære Altingsamlinger, ingen ekstraordinære, og Tinget blev én gang opløst, i 1869.

I stedet for det ordinære ting 1851 blev der indkaldt til en nationalforsamling, hvis væsentligste opgave var at behandle et udkast til en forfatning for Island efter at kongen frasagde sig enevældet.

Altingets genetablering var en stor begivenhed for islændingene. Tinget var et vigtigt forum for den nationale debat, og det indførte forskellige forbedringer af lovgivningen og landets styre.

Fra begyndelsen var Jón Sigurðsson, der var altingsmand for Ísafjörður, Tingets ledende figur, og han var længe formand for Tinget.

Altinget – lovgivende ting fra 1874

Med forfatningen i 1874 fik Altinget lovgivende myndighed i islandske særanliggender i forening med kongen samt beskatnings- og bevillingsmyndighed. Kongen havde magt til at forhindre udstedelse af love, og han afviste således ofte på sine ministres foranledning at stadfæste lovforslag fra Altinget.

Altingets sammensætning ændredes således, at antallet af altingsmedlemmer blev sat op til 36, 30 folkevalgte i otte enkeltmandsvalgkredse og 11 tomandsvalgkredse, men der var fortsat seks kongevalgte repræsentanter. Der blev ikke valgt suppleanter. Altinget blev nu delt i to kamre, det øvre og det nedre. I det øvre kammer sad en tredjedel af Tingets medlemmer eller 12, d.v.s. seks folkevalgte og seks kongevalgte, så de sidstnævnte havde magt til at standse sager, hvis de enedes om det. I det nedre kammer sad udelukkende folkevalgte medlemmer i et antal af 24. Møder, hvor medlemmer af de to kamre deltog samlet, blev kaldt det samlede Alting.

Fra 1874 til 1915 blev der ikke nedsat stående udvalg, idet man almindeligvis nedsatte et udvalg for hver enkelt sag. Fra 1915 skete der den ændring, at der blev nedsat syv stående udvalg i hvert kammer.

Ordinære tingsamlinger fandt sted hvert andet år. Der blev første gang indkaldt til ekstraordinær samling i 1886. Altinget samledes i den Lærde Skole i årene 1845–1879, men fra 1881 i det nyopførte Altingshus ved Austurvöllur.

Tinget blev åbnet første hverdag i juli måned, og tingsamlingen skulle vare seks uger, og otte uger fra 1903. Landshøvdingen var regeringens øverste repræsentant i Island og var ansvarlig over for Islandsrådgeren i København. Han åbnede Altinget og deltog i tingmøderne uden stemmeret, og var i øvrigt bindeled mellem Altinget og regeringen.

Fra Tingets åbning 1905. Minister Hannes Hafstein og altingsmanden pastor Árni Jónsson, som gik på prædikestolen ved ceremonien, går fra Domkirken til Altingsbuset ved Tingets åbning 1905. Hannes var leder af tilbængerne af hjemmestyre og blev Islands første minister efter den forfatningsændring, der blev stadfæstet i oktober 1903.

Hjemmestyre

Med en forfatningsændring, der blev stadfæstet den 3. oktober 1903, fik Island hjemmestyre, og det parlamentariske princip blev indført. Den 1. februar 1904 blev der udnævnt en islandsk minister, bosiddende i Reykjavík, som var ansvarlig over for Altinget. Han måtte have støtte fra et flertal i Altinget og gå af, hvis Tinget vedtog et mistillidsvotum over for ham.

I 1903 blev antallet af altingsmedlemmer sat op fra 36 til 40. Samtidig opnåede borgere i købstæder og byer samt daglejere og landarbejdere valgret. Altingsvalgene var længe offentlige. Folk erklærede, så alle kunne høre det, hvem de stemte på. Denne ordning blev afskaffet i 1908, hvor stemmeafgivelsen blev gjort hemmelig og valgbestyrelserne lod trykke stemmesedler med kandidaternes navne. Samtidig skulle valgdagen være den samme i hele landet.

Kvinder fejrer udvidelsen af valgretten på Austurvöllur foran Altingshuset den 19. juni 1915. Et år senere var der valg til Altinget, men der blev ikke valgt nogen kvinde ind før i 1922.

Med forfatningsændringen i 1915 blev de kongevalgte altingsmænd afskaffet og der blev indført en ordning, hvor landet som helhed blev betragtet som én valgkreds. Ved forholdstalsvalg blev der valgt seks tingmænd for en 12 års periode. Landsvalgte tingmedlemmer sad i det øvre kammer. Samtidig blev der taget et stort skridt i retning af øget demokrati, idet kvinder og tjenestefolk samme år fik valgret.

Island suveræn stat

Med forbundsloven, der trådte i kraft den 1. december 1918, blev Island anerkendt som en suveræn stat i personalunion med Danmark. Altinget fik ubeskåret lovgivningsmyndighed i alle landets anliggender, men den danske regering varetog fortsat Islands udenrigspolitik og ligeså kystbevogtningen. I 1920 blev antallet af tingmedlemmer forhøjet til 42. Ved en forfatningsændring samme år blev det vedtaget, at Altinget skulle samles hvert år. Fra 1945 er Altingets samlinger normalt blevet indledt om efteråret, og Tingets åbningsdag er nu den 1. oktober. Med forfatningsloven i 1934 blev antallet af tingmedlemmer øget med syv, landsvalg af tingmedlemmer afskaffet, men i stedet blev der indført 11 tillægsmandater til udligning af skævheder mellem partierne i kredsmandatfordelingen. I 1934 blev valgrætsalderen sænket til 21 år. Med forfatningsloven fra 1942 blev antallet af tingmedlemmer øget med tre og i tomandsvalgkredsene blev der indført forholdstalsvalg. Der var nu 28 valgkredse, 21 enkeltmandsvalgkredse og seks tomandsvalgkredse foruden Reykjavík, der fik 8 tingmænd samt 11 tillægsmandater. Nu var der ialt 52 medlemmer af Tinget.

Republikken stiftes

Da Danmark blev besat den 9. april 1940 og forbindelsen til Island blev brudt, erklærede Altinget næste dag, at man overdrog til Islands regering at udøve den kongelige myndighed og at Island selv helt og holdent påtog sig udenrigspolitik og kystbevogtning. Altinget godkendte et år senere, at der valgtes en rigsforstander, der skulle udøve kongens myndighed. Denne ordning gjaldt indtil forbundsloven blev ophævet og republikken grundlagt på Altingets møde på Tingvellir den 17. juni 1944.

I 1959 blev valgkredsordningen ændret totalt ved en ændring af forfatningen. Det blev bestemt, at der skulle være otte valgkredse med forholdstalsvalg og 11 tillægsmandater til udligning mellem partigrupperne ligesom tidligere. Antallet af tingmedlemmer var nu 60. I 1968 vedtog Altinget at sætte valgrætsalderen til 20 år. Med en forfatningsændring i 1984 blev antallet af tingmedlemmer sat op til 63. Valgkredsordningen var den samme, men antallet af mandater i den enkelte valgkreds var til dels variabelt efter indbyggerantallet. Valgrætsalderen blev endvidere sat ned til 18 år. Nye bestemmelser om valgkredse trådte i kraft i 1999 og 2000. Valgkredsene er nu seks.

Altingets organisering blev ændret radikalt ved en forfatningsændring i maj 1991. Tinget består nu af ét kammer. Der er nu 12 stående udvalg, hvert med ni medlemmer, undtagen Finansudvalget, hvor der er 11 medlemmer.

De mest højtidelige nationale festligheder afholdes på Tingvellir. Der mindedes man i 1874 1000 års bosættelse i Island, i 1974 1100 års bosættelse og Altingets 1000 års jubilæum i 1930. Republikken blev stiftet her i 1944 (billedet ovenfor) og republikkens halve århundredes jubilæum blev fejret her i 1994. I sommeren 2000 mindedes man overgangen til kristendommen på Altinget i år 1000.

VALG TIL ALTINGET

I henhold til §1 i Valgloven har enhver islandsk statsborger, der på valgdagen har nået 18 års alder og har fast bopæl her i Island, valget ved valg til Altinget.

Den form for demokrati, der gælder i Island, kaldes repræsentativt demokrati. Det består i, at magtens oprindelse ligger hos folket, der overdrager udøvelsen af denne magt til dets valgte repræsentanter. Resultatet af valget afgør hvem det af Islands præsident pålægges at danne regering.

Alle islandsk statsborgere, der på valgdagen er ældre end 18 år, har stemmeret ved Altingsvalg. Ved Altingsvalget i 2003 havde omkring 211.000 borgere valget. 87,7% af dem benyttede sig af valget. Der er diverse betingelser man må opfylde for at kunne stille op til et Altingsvalg, såsom at et tilstrækkeligt antal stillere skriftligt har erklæret, at de støtter opstillingslisten. Fem politiske organisationer er repræsenteret i Altinget: Fremskridtspartiet (Framsóknarflokkurinn) (12), de Liberale (Frjálslyndi flokkurinn) (4), Socialdemokratisk alliance (Samfylkingin) (20), Selvstændighedspartiet (Sjálfstæðisflokkurinn) (22) og Venstrepartiet – de grønne (Vinstri hreyfingin – grænt framboð) (5).

Ved Altingsvalget i maj 2003 foregik afstemningen efter en ny valgkredsordning i seks valgkredse.

Island var tidligere opdelt i otte valgkredse og den ordning havde været gældende siden 1959.

Valgkredse

Ved sidste altingsvalg blev der stemt efter en ny valgkredsordning i seks valgkredse, Nordvest-valgkredsen, Nordøst-valgkredsen, Syd-valgkredsen, Sydvest-valgkredsen, Reykjavík-valgkredsen nord og Reykjavík-valgkredsen syd.

I hver valgkreds er der ni kredsmandater, der fordeles på grundlag af valgresultatet i valgkredsen. Andre mandater (tillægsmandater) fordeles i valgkredse til politiske organisationer, således at hver organisation får det antal mandater, der er i bedst mulig overensstemmelse med organisationens samlede stemmetal i hele landet. Det er dog kun politiske organisationer, der opnår mindst 5% af de gyldige stemmer i hele landet, der kan komme på tale ved fordeling af tillægsmandater.

I henhold til bestemmelser i forfatningen om valgkredsinddelingen, der blev vedtaget i juni 1999, skal der mindst være 6 og højst 7 valgkredse. Grænserne mellem valgkredsene er fastlagt ved lov, men det kan dog pålægges landsvalgstyrelsen at bestemme grænserne mellem valgkredse i Reykjavík og opland.

Såfremt antallet af vælgere på valglisten bag hvert mandat, inklusive tillægsmandaterne, efter valget er halvt så mange i en valgkreds i forhold til en anden skal landsvalgstyrelsen ændre antallet af mandater i valgkredsene med henblik på at reducere den forskel. Der skal dog mindst være seks kredsmandater i hver valgkreds. Der kan kun foretages ændringer af grænserne mellem valgkredse og ordningen omkring fordelingen af mandater, der er fastlagt ved lov, ved kvalificeret flertal (2/3) i Altinget. Island var tidligere opdelt i otte valgkredse og den ordning havde været gældende siden 1959.

Hvorledes kan borgerne opnå indflydelse?

Ved at deltage i arbejdet i et politisk parti kan de opnå indflydelse på sager, der efter deres mening er vigtige.

Ved at deltage i arbejdet i en fagforening eller ved at deltage i arbejdet i en forening, der beskæftiger sig med anliggender, der ligger dem på hjerte.

Ved at tale med medlemmer af Altinget, kommunalpolitikere og andre, der har betroede stillinger i lokalsamfundet.

Ved at skrive i medierne og ved at give pressen tips.

Ved Altingsvalget i 2003 var omkring 211.000 islandske statsborgere stemmeberettigede. Ved valget benyttede 87,7% af alle stemmeberettigede sig af deres stemmeret.

Statsministeren holder sin programtale ved Tingets åbning. Om foråret er der almen debat inden Tingets møder udsættes, og da foretages der en opgørelse over Altingets arbejde i det forløbne vinterhalvår.

ALTINGETS ROLLE

Når Tinget samles om efteråret, trækker medlemmerne, bortset fra formanden og ministre, lod om siddepladserne. Ved lodtrækningen anvendes disse nummererede kugler.

Altinget og Islands præsident besidder efter forfatningens ordlyd sammen den lovgivende myndighed, men ministrene besidder præsidentens myndighed. Det parlamentariske princip indebærer at et flertal i Altinget forestår udpegelsen af regeringen og kan efter egen vilje formane den eller presse den til afgang via et mistillidsvotum. Regeringen er på den anden side ledende i Tingets arbejde, forbereder lovgivningen og indhenter tilladelse til nærmere at konkretisere lovene via bekendtgørelser; den kan også reagere på uenighed med Tinget ved at opløse det og udskrive valg.

Altingets hovedopgave er lovgivning. I tingsalen drøftes dog også meget andet end lovforslag. Altinget kan ved en beslutning tilkendegive sin mening uden at vedtage en lov. I Tinget stilles der spørgsmål til ministrene, som de besvarer mundtligt eller skriftligt. Ministrene afgiver beretninger til Tinget om offentlige anliggender, enten på eget initiativ eller ifølge anmodning fra Tinget. Et ganske fremtrædende led i Tingets virksomhed er drøftelser uden for dagsordenen om sager, som det anses for bydende nødvendigt at drøfte med kort varsel.

Det angår i høj grad Altingets status og arbejde at Tinget varetager styringen af finanserne, for der må kun ske udbetaling fra statskassen i henhold til lov og der kan kun udskrives skatter, såfremt Altinget har vedtaget en lov derom. Den almindelige opfattelse er, at Altinget skal holde den udøvende myndighed, både regeringen (f.eks. via spørgsmål til ministre) og den samlede forvaltning, i ave. To institutioner under Altinget har en vigtig funktion på dette område: Rigsrevisionen og Altingets Ombudsmand. Endvidere vælger Altinget personer til betydningsfulde styrelser og udvalg, der hører under staten.

Til orientering

Tilhørere kan følge forhandlingerne i Altinget fra tilhørerbalkonerne og på Internet og tv. Altinget træder normalt sammen til møder fire dage om ugen, fra mandag til torsdag. På mandage starter møderne kl. 15.00, på tirsdage og onsdage kl. 13.30, og på torsdage starter møderne kl. 10.30.

ALTINGETS ARBEJDSGANG

Altingets arbejdsgang er fastlagt i forfatningen og forretningsordenen. Altingets forretningsorden indeholder bestemmelser om en mængde aspekter i forbindelse med Tingets arbejde, såsom Tingets administration, udvalgsarbejde, behandling af tingsager, Tingets forretningsorden og partigruppernes virksomhed.

Tingets åbning – Tingets udsættelse

Altinget træder sammen den 1. oktober hvert år, og da begynder en ny lovgivende forsamling, der varer et år. Almindeligvis arbejder Tinget til et stykke ind i maj måned hvert år og udsættes da til efteråret. Tinget kan indkaldes til møde efter behov under udsættelse og udsættelsen brydes da. Islands præsident åbner det nye Ting. Siden dengang Altinget blev genetableret i 1845, er der blevet skabt den tradition, at Tingets åbning indledes med, at Tingets medlemmer deltager i gudstjeneste i Domkirken, og derefter går de til Altingshuset, hvor præsidenten åbner Tinget. Aldersformanden, altså det medlem, der har haft sæde længst i Altinget, leder Tingets forhandlinger indtil Altingets formand er valgt.

Tingsalen

Altingets forhandlinger finder sted i tingsalen i Altingshuset, hvor der vedtages love og afgøres andre sager. Ved hver tingsamlings begyndelse trækker Tingets medlemmer lod om siddepladserne i salen. Ministrene trækker ikke lod, men har deres faste pladser i ministerstolene. Stedfortrædere for medlemmer af Tinget sidder på de pågældende medlemmers pladser, mens stedfortrædere for ministre sidder på særlige pladser.

Tingets formand eller en af dets næstformænd leder forhandlingerne i tingsalen, og de får bistand fra Altingets kontorchef og øvrige medarbejdere på kontoret. Tingets møder er offentlige. Alle har derfor fri adgang til tilhørerbalkonerne. Radio- og tv-journalister og andre pressefolk har arbejdslokaler i tinghuset, hvorfra de kan følge forhandlingerne.

Tilhørere kan følge forhandlingerne i Altinget fra tilhørerbalkonerne og på Internet og tv. Forhandlingerne optages på bånd og udgives i Altingstidende.

Ved Tingets åbning og under alle større forhandlinger, samt under afstemninger, sidder man tæt i tingsalen. Hvis medlemmerne ikke selv er bundet ved forhandlinger, kan de følge dem på tv fra deres kontor og mange andre steder i huset.

Altingets medlemmer

Forfatningen sikrer Altingsmedlemmerne vigtige rettigheder. De er udelukkende bundet af deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift af deres vælgere. Et medlem af Altinget kan ikke uden for Tinget drages til ansvar for sine ytringer i Tinget uden Tingets samtykke.

Men der påhviler også Tingets medlemmer diverse forpligtelser. De har pligt til at deltage i Tingets møder, medmindre de er lovligt forhindret. De har også pligt til at være tilstede og deltage i afstemninger. Endvidere er medlemmerne pligtige at underkaste sig formandens afgørelser ved møder i Tinget. I langt de fleste tilfælde er ministrene samtidig medlemmer af Tinget og har de samme rettigheder og forpligtelser som medlemmer af Tinget. En minister, der ikke er medlem af Tinget, er berettiget til at fremlægge sager og har talefrihed men ikke stemmeret.

Altingets formand styrer Tingets møder. Formand og næstformand vælges for hver tingsamling.

Altingets formand

Altingets formands hovedopgave er at sørge for, at forfatningens bestemmelser vedrørende Altinget og Altingets forretningsorden overholdes. Altingets formand er sammen med statsministeren og præsidenten for Højesteret indehaver af præsidentmyndigheden under Islands præsidents fravær og forfald.

Et nyt tings første opgave er at vælge en formand. Der vælges også næstformænd, som partigrupperne normalt er enedes om forinden. Formanden og næstformændene udgør Præsidiet, som afgør mange forhold vedrørende Altinget. Endvidere samarbejder formanden med formændene for partigrupperne om tilrettelæggelsen af Tingets dagsorden.

Altingets formand leder Altingets arbejde. Formanden må ofte mægle mellem uenige parter og varetage mange parters interesser. Tingets formand kan således ikke lade sit eget partis synspunkter afgøre sine handlinger, men må sørge for, at samtlige tingmedlemmers anliggender

Typer af tingsager

Lovforslag

Lovforslag er enten regeringsforslag, der fremlægges på regeringens vegne af den minister, emnet hører under, eller private forslag, der stilles af et eller flere medlemmer. Det kan forekomme, at forslag stilles af et af Tingets udvalg, og dette sker da ofte på anmodning fra en minister.

Beslutningsforslag

Altinget kan tilkendegive sin vilje eller beslutning om en sag uden at vedtage en lov. Det sker ved vedtagelse af beslutningsforslag, der tit går ud på at opfordre regeringen til at sørge for gennemførelsen af et projekt, at sætte et lovgivningsarbejde i gang eller at lade undersøge en sag.

Forespørgsel

Et medlem af Tinget kan skriftligt rette en forespørgsel til en minister om et offentligt anliggende, og denne besvares enten mundtligt i spørgetiden eller skriftligt. Formanden kan også på bestemte møder tillade medlemmerne at fremsætte mundtlige forespørgsler til ministre uden varsel.

Beretninger

I hver tingsamling fremlægges der nogle beretninger. Ministre kan uopfordret fremlægge beretninger, og tingmedlemmer kan anmode om, at ministre giver Tinget beretninger om offentlige anliggender. Endelig er det Tingets udvalg tilladt at fremlægge en rapport om deres virksomhed eller om undersøgelse af en sag.

behandles på rimelig og retfærdig måde. Altingets formand repræsenterer Altinget udadtil og deltager i samarbejdet mellem formænd for nationale parlamenter.

Tingets møder

Præsidiets udarbejder i samråd med regeringen og partigrupperne en arbejdsplan ved tingsamlingens begyndelse. Dagsordenen for tingmøderne fastlægges for hver uge på Præsidiets møder, men formanden afgør de enkelte møders endelige dagsorden. Medarbejderne på Altingets kontor varetager forberedelse af Tingets møder.

Forhandlinger

Om Altingets forhandlinger gælder bestemmelserne i forretningsordenen, f.eks. om, hvor ofte et medlem må tage ordet og hvor længe vedkommende må tale. Ved 1. behandling drøftes forslaget principielt og efter behandlingen henvises forslaget almindeligvis til behandling i et udvalg. Når udvalget har afsluttet sin behandling og afgivet betænkning, finder 2. behandling sted og da drøftes de enkelte paragraffer i forslaget. Ved 3. behandling drøftes forslaget i sin helhed. Det er tilladt at fremsætte korte replicerende bemærkninger på op til to minutter straks efter talen.

Forhandlinger uden for dagsordenen kan tillades af formanden. På den måde er det muligt for medlemmerne at få drøftet anliggender med meget kort varsel.

I tingsalen tales der fra talerstolen, taleren retter formelt sin tale til formanden og tiltaler formanden „fru formand“, „hr. formand“ eller „højstærede formand“. Taleren må under talen ikke tiltale eller tale direkte til enkelte medlemmer, men derimod hele tingforsamlingen. Enkelte medlemmer skal omtales med tilføjelsen „højtærede“. Ministrene omtales som „højstærede“, f.eks. „højstærede statsminister“.

Alle drøftelser i salen optages på bånd, indtastes på computer og udgives i Altingstidende.

Der høres ofte bemærkninger om, at der ikke er ret mange medlemmer tilstede ved forhandlingerne i Altinget. Der er forskellige årsager hertil. Medlemmerne i hver partigruppe fordeler opgaverne mellem sig og specialiserer sig i visse sagsgrupper. Partigrupperne har ofte truffet afgørelse og opnået enighed om holdningen til en sag, og sagen er faktisk afgjort, inden forhandlingen i tingsalen finder sted. På hvert kontor findes der tv-apparater, der gør det muligt for medlemmerne at følge forhandlingerne fra andre steder end i tingsalen. Et altingsmedlems arbejde kræver ligeledes, at han opfylder anmodninger om at møde op til drøftelser med borgere, der ønsker dette, og det gælder både private samtaler og offentlige møder.

Til orientering

Altingstidende er opdelt i to afdelinger, en A-del, der indeholder alle tingdokumenter, og en B-del, hvor alle taler, der holdes i tingsalen, offentliggøres.

Taletid

Lovforslag

Forslag behandles i tre omgange. Ved 1. behandling er taletiden begrænset, men ved 2. og 3. behandling er der ingen begrænsning af taletiden. Ordføreren eller forslagsstilleren må ikke tale oftere end tre gange ved hver behandling, og andre medlemmer ikke oftere end to gange. Den minister, det pågældende emne hører under, må tale så ofte vedkommende anser det for nødvendigt.

Beslutningsforslag

Beslutningsforslag drøftes ved to behandlinger og henvises til udvalg mellem handlingerne. Taletiden er begrænset ved 1. behandling, men ubegrænset ved 2. behandling.

Forhandlinger uden for dagsorden

Der er to typer forhandlinger uden for dagsorden, en „længere“ forhandling og en „kortere“. Den kortere type varer en halv time. Om den længere forhandling gælder den regel, at den indledende taler og ministre ikke må tale længere end i 30 minutter, andre medlemmer ikke længere end 15 minutter, men alle må tage ordet to gange.

Medlemmerne afgiver deres stemme ved at trykke på en af tre knapper på deres bord. Resultaterne, og hvordan hver enkelt stemte, vises på lystavler i tingsalen.

Afstemninger

I Altinget sker afstemninger ved hjælp af et afstemningsanlæg. Når afstemningen indledes, aktiverer formanden et lydsignal, der kan høres i hele tinghuset, og kalder på den måde medlemmerne til tingsalen.

Tinget kan kun træffe beslutning, når over halvdelen af medlemmerne er til stede ved mødet og deltager i afstemningen. En beslutning er truffet, når flere har stemt for end imod forslaget. Hvis forskellen er lille ved en afstemning og det står klart at nogle medlemmer af uundgåelige årsager ikke kan være tilstede ved afstemningen, vælger gruppeformændene sommetider den udvej at bede et medlem fra modstandernes parti om at forlade mødet under afstemningen. Dette gøres, så enkelte medlemmers naturlige fravær ikke har indflydelse på afstemningen i enkelte sager. Der er et godt samarbejde mellem partigruppeformændene på dette punkt, der har sit sidestykke i parlamenterne i de fleste af Islands nabolande.

Medlemmerne afgiver deres stemme ved at trykke på en af tre knapper på deres bord. Med knapperne tilkendegiver de, om de stemmer for eller imod forslaget eller undlader at stemme. Afstemning kan ligeledes ske ved håndsoprækning, hvorved medlemmerne giver deres holdning til kende. Medlemmerne kan også anmode formanden om, at afstemning sker ved navneopråb, og formanden spørger da hvert enkelt medlem, om vedkommende stemmer for eller imod sagen eller undlader at stemme. Ved afstemning ved hjælp af afstemningsanlæg eller navneopråb er det medlemmerne tilladt at gå på talerstolen og kort redegøre for deres holdning ved afstemningen.

Hvis Tingets formand anser det for sandsynligt, at alle er enige om en sag, kan han erklære en sag afgjort uden afstemning, såfremt der ikke protesteres mod fremgangsmåden. Dette sker almindeligvis i forbindelse med formelle anliggender, men ikke så tit om indholdsmæssige emner. Resultaterne registreres og offentliggøres i Altingstidende.

Til orientering

Man kan på forskellig vis skaffe sig oplysninger om Altingets virksomhed. Alle akter, der behandles af Tinget fås i Altingets dokumentsekspedition efter at de er blevet omdelt i tingsalen. Her finder også udlevering af Altingstidende sted.

Partigrupper

Tingets medlemmer tilhører partigrupper, der vælger en formand, som repræsenterer gruppen over for Tingets formand, andre partigrupper og medlemmer af Tinget. Der kræves mindst to tingmedlemmer for at danne en partigruppe, og intet medlem må tilhøre mere end én partigruppe.

Der findes ikke yderligere bestemmelser om partigruppernes arbejde i forretningsordenen. I partigrupperne rådslår politisk allierede om deres anliggender. Partigrupperne vælger folk til betroede hverv for Altinget, og de udpeger partiernes ministre. Partigruppernes rolle veksler noget, afhængigt af om partiet er i regering eller i opposition.

I partigrupperne afgør tingmedlemmerne, hvorledes de fordeler sig på Tingets udvalg og emnegrupper. På partigruppemøderne drøftes nye tingsager, som medlemmer og ministre har i sinde at fremlægge, samt diverse sagers stilling i udvalg, og der tages afgørelse om enkelte sager og ændringsforslag til dem. Medlemmerne kan således følge debatten vedrørende andre emnegrupper end deres egne på partigruppemøderne.

Partigrupperne mødes normalt to gange om ugen under Tingets samling. Partigrupperne har en stærk stilling inden for de politiske partier, og de har megen indflydelse på udformningen af partiets politik.

Hvorledes kan borgene opnå indflydelse?

De kan skrive til parlamentarikerne om vigtige spørgsmål.

E-mail: www.althingi.is.

Adresse: Alþingi, 150 Reykjavík.

De kan ringe til Tingets medlemmer og fremføre deres synspunkter.

Tel. (354) 563 0500.

Forberedelse ➤	Fremsat ➤	1. behandling ➤	i udvalg ➤	2. behandling ➤	(i udvalg) ➤	3. behandling ➤	vedtaget/forkastet	
Ministre, altingsmedlemmer, organisationer, massemedier eller almindelige borgere bliver opmærksomme på mangler ved gældende love eller behov for ny lovgivning. Politisk debat indledes om sagen.	Regeringen nedsætter et udvalg eller en arbejdsgruppe til at undersøge nødvendigheden af ny lovgivning eller ændring af ældre love. Et eller flere altingsmedlemmer fremsætter et lovforslag.	Regeringen fremsætter et lovforslag.	Ved 1. behandling indleder forslagsstilleren forhandlingerne, og forslaget drøftes principielt.	Efter 1. behandling henvises forslaget til et af Tingets udvalg, alt efter forslagens emne. Efter udvalgsbehandlingen afgiver udvalget betænkning med eventuelle ændringsforslag.	Ved 2. behandling drøftes de enkelte paragraffer i forslaget, og til sidst er der afstemning om dem. Der stemmes også om eventuelle ændringsforslag.	Forslaget kan igen henvises til udvalg mellem 2. og 3. behandling. Udvalget afgiver i så fald tillægsbetænkning. Det almindeligste er at forslaget overgår direkte til 3. behandling.	Lovforslagets endelige vedtagelse finder sted ved 3. behandling. Der drøftes forslaget på ny i sin helhed. Derefter finder afstemning sted om eventuelle ændringsforslag og endelig stemmes der om forslaget som helhed.	Forslag forkastes. Forslag, der vedtages sendes til regeringen som lov fra Altinget. Love træder ikke i kraft, før de er underskrevet af Islands præsident og en minister og er blevet offentliggjort i Lovtidende.

Et lovforslags vej fra idé til virkelighed

Når der viser sig problemer i det islandske samfund, siger man ofte, at nu må Altinget gribe i tøjlerne. Dette ses i læserbreve og kronikker i aviserne, høres i radio- og tv-interviewer og over kaffekoppen i køkkenkrogen. Til syvende og sidst er det politikerne, der bestemmer, hvorvidt problemet bør løses ved lovgivning.

Ideer til love kan komme mange steder fra, men de kommer oftest fra politikerne selv. Samtlige Tingets medlemmer har ret til at fremsætte lovforslag, men som regel er der væsentligt flere regeringsforslag i hver tingsamling.

Regeringsforslagene er udarbejdet af udvalg på en ministers vegne eller af medarbejdere i et ministerium. Ved at nedsætte et udvalg til at sørge for udarbejdelsen af lovforslaget sikrer ministeren, at interesseorganisationer og specialister får lejlighed til at anføre deres synspunkter.

I forfatningen hedder det, at intet lovforslag må vedtages, før det er drøftet ved tre behandlinger i Altinget. Altingets forretningsorden betinger, at Tingets medlemmer får tid til at sætte sig ind i forslaget, efter at dette er fremsat, og det henvises i langt de fleste tilfælde til udvalgsbehandling mellem 1. og 2. behandling. Med denne ordning er det muligt at forhindre, at lovforslag føres frem til afstemning med kort varsel.

Forslag skal fremsættes senest seks måneder efter Tingets åbning, d.v.s. inden 1. april, men et flertal i Tinget kan vedtage, at en sag, der er fremlagt for sent, kan optages til behandling og vedtagelse.

På illustrationen ovenfor ses en sags vej gennem Tinget. Efterhånden som sagens behandling skrider frem, bliver sagen undersøgt stadig nærmere. Ved 1. behandling drøftes sagen principielt. Derefter henvises sagen til et udvalg, hvor den behandles grundigt. Når udvalget har afgivet betænkning, finder 2. behandling sted, og da skal forslagens enkelte paragraffer og ændringsforslag til dem drøftes, og endelig stemmes der om dem. Ved 3. behandling drøftes forslaget som helhed og ved afstemningen afgøres det, om forslaget bliver til lov. Omkring halvdelen af de forslag, der bliver forelagt Altinget, bliver til lov.

Fra et møde i Finansudvalget. Lovforslag og beslutningsforslag henvises til udvalg efter første behandling.

Finansudvalget i arbejde. Finansloven vedtages inden Altingets juleferie og der er hektisk travlhed i udvalget i efterårssamlingen.

Altingets stående udvalg

Der er tolv stående udvalg i Altinget: Rets- og Kirkeudvalget (det „almene“ udvalg), Økonomi- og Handelsudvalget, Socialudvalget, Finansudvalget, Sundheds- og Socialsikringsudvalget, Industriudvalget, Landbrugsudvalget, Kultur- og Uddannelsesudvalget, Trafikudvalget, Fiskeriudvalget, Miljøudvalget og Udenrigsudvalget og desuden findes der Udvalget til valgs prøvelse, der har som eneste opgave at undersøge valgogsudskrifterne vedrørende nye medlemmer og deres stedfortrædere. I Finansudvalget er der 11 medlemmer, men ni i de øvrige udvalg. Til Udenrigsudvalget vælges der ni suppleanter.

Arbejdsfordelingen mellem udvalgene er stort set den samme som i centraladministrationen. Af et udvalgs navn kan man udlede, hvilke spørgsmål der hører under udvalget; således behandles f.eks. miljøanliggender i Miljøudvalget og sager vedrørende fiskeri i Fiskeriudvalget. I Industriudvalget behandler man sager med tilknytning til industri samt regionalpolitik og i Rets- og Kirkeudvalget (det „almene“ udvalg) behandler man sager, der hører under Justitsministeriet og Statsministeriet samt andre sager, der ikke hører under nogen af de andre udvalg. Både regeringsforslag og private forslag henvises til udvalg efter 1. behandling. En sag kan dog henvises til udvalg på ethvert trin i behandlingen af den. Beslutningsforslag henvises også til udvalg efter første behandling.

Industriudvalget på møde.

Møde i Landbrugsudvalget. Når et udvalg har afsluttet sit arbejde, afgiver udvalget en skriftlig betænkning om, hvilken afgørelse udvalget mener, at Tinget skal træffe i sagen, og mere end én betænkning, hvis udvalgets medlemmer ikke er enige.

Arbejdet i udvalgene

Udvalgenes arbejde sker for lukkede døre. De anmoder interesseorganisationer og specialister i de foreliggende sager om udtalelser, enten skriftlige eller de indbyder gæster til deres møder. Når et udvalg har afsluttet sit arbejde, afgiver det betænkning om, hvilken afgørelse udvalget mener, at Tinget skal træffe i sagen, og mere end én betænkning, hvis der ikke er opnået enighed blandt udvalgets medlemmer. Ud over udvalgsmedlemmernes meninger beskrives i udvalgsbetænkningen udvalgets arbejde med sagen. Udvalget kan ligeledes vedlægge betænkningen diverse bilag, såsom breve fra interesseorganisationer eller ministerier.

I tilfælde af at der stilles ændringsforslag, fremlægges disse ligeledes skriftligt.

Såfremt et forslag atter henvises til udvalg mellem 2. og 3. behandling, kan udvalget afgive en tillægsbetænkning. Udvalgets medlemmer kan gå sammen om at fremlægge et forslag i udvalgets navn. Et udvalg kan endvidere på eget initiativ optage andre sager til behandling end de sager, som Tinget henviser til udvalget, og afgive betænkning over dem.

Nedsættelse af udvalg

De stående udvalg vælges i begyndelsen af hver tingsamling, og de afspejler i store træk de politiske partiers parlamentariske styrke. Partigrupperne enes om, hvem der bør vælges til Tingets udvalg, og almindeligvis fremlægges på Tingets møde to lister, en fra regeringspartierne og en fra oppositionen. Hvis en partigruppe ikke får valgt nogen repræsentant i et udvalg, kan udvalget vedtage at tillade, at en observatør fra partigruppen deltager i udvalgets møder.

Udvalgene vælger en formand og en næstformand. Disse kan vælges blandt regeringspartiernes medlemmer eller oppositionens. Udvalgene har faste mødetider. Udenrigsudvalget har en særstilling, idet dette udvalg er rådgivende for regeringen vedrørende større udenrigs-anliggender. Sådanne anliggender skal ligeledes forelægges udvalget, såvel under tingsamlingen som når Tinget ikke er samlet. Hvert stående udvalg har en udvalgssekretær, der forbereder møderne, fører mødeprotokol, bistår ved udarbejdelsen af udvalgets betænkning og ændringsforslag samt indsamler og bearbejder oplysninger.

I Finansudvalget er der elleve medlemmer, men ni i de øvrige stående udvalg.

Hvorledes kan borgerne opnå indflydelse?

De kan skrive til de af Tingets udvalg, der beskæftiger sig med sager, der angår deres arbejdsområde eller interessefelt. De kan anmode om at få foretræde i et af Tingets udvalg for at udtale sig om en sag, som udvalget har til behandling.

Adresse: Alþingi, 150 Reykjavík.

Tel. (354) 563 0500 Fax: (354) 563 0550

Møde i Sundheds- og Socialsikringsudvalget. Udvalgene har faste mødetider om formiddagen, fire dage om ugen under Tingets samling.

Altingets formand og medarbejdere på Tingets sekretariat modtager en delegation fra Californiens delstatsparlament i præsidiets mødelokale i Altingsbuset i efteråret 2003.

Altingets internationale arbejde

Tingets medlemmer deltager i mange former for internationalt samarbejde, men af størst omfang er deltagelse i Nordisk Råd. Tingets internationale udvalg udgiver årligt beretninger om deres arbejde. I Altinget findes der nu ni internationale udvalg:

- Islands delegation i Den Internationale Parlamentarikerunion, IPU,
- Islands delegation i Europarådet,
- Islands delegation i EFTA's parlamentarikerudvalg,
- Islands delegation i NATO,
- Islands delegation i Nordisk Råd,
- Islands delegation i Vestnordens parlamentariske samarbejdsråd,
- Islands delegation til Organisationen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa, OSCE,
- Islands delegation til Den Vesteuropæiske Union, VEU, og
- Islands delegation ved den parlamentariske konference om arktiske anliggender.

Nedsættelse af de internationale udvalg sker på tingsamlignens første møde, tre til syv medlemmer og lige så mange suppleanter.

De parlamentariske organisationer er i de fleste tilfælde rådgivende over for ministerråd. De udarbejder rapporter om diverse sager, vedtager resolutioner, arbejder med forslag og er et forum, hvor parlamentarikere kan udveksle meninger og information. Altingsmedlemmerne benytter ofte lejligheden til at fremføre islandske synspunkter, når det er belejligt, men ellers arbejder de dels samlet med sager (de islandske delegationer), dels i partigrupper eller som parlamentarikere. De internationale udvalg og enkelte medlemmer redegør kortfattet for deres rejser og møder og hvert internationalt udvalg forelægger årligt Altinget en rapport med en oversigt over arbejdet i udvalget.

Ud over de internationale udvalg deltager Altinget i diverse andet internationalt samarbejde. Der er dels tale om regelmæssigt arbejde, f.eks. den islandske delegation hos FN hvert efterår.

Præsidiet leder Altingets internationale arbejde og noget af det hører direkte under Præsidiet, såsom besøg til andre nationale parlamenter eller modtagelse af udenlandske gæster.

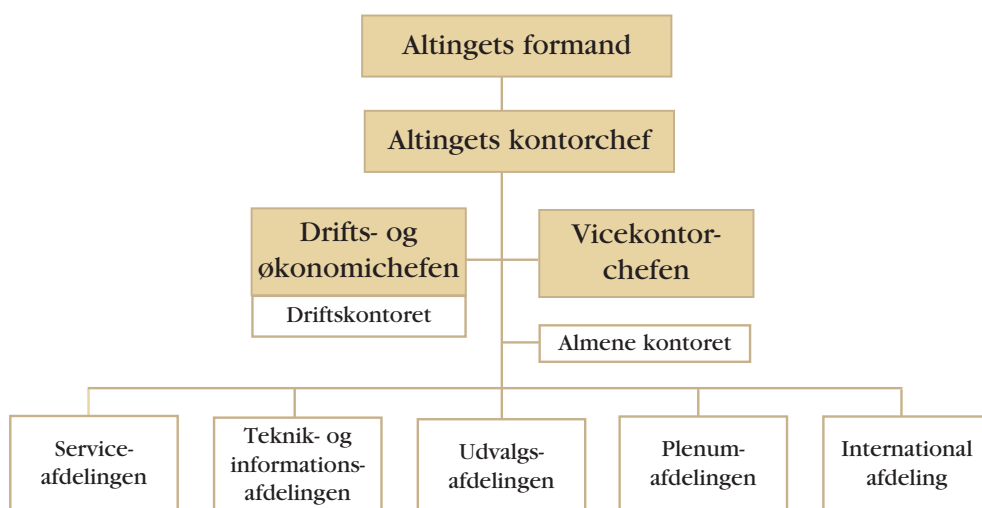
Tingets stående udvalg deltager endvidere i internationalt arbejde, f.eks. har Udenrigsudvalget regelmæssig kontakt med Europa-Parlamentet og miljøudvalgets medlemmer har deltaget i parlamentariske organisationers arbejde om miljøanliggender, Globe, og ligeledes i et samarbejde mellem de nationale parlamenters miljøudvalg i EØS-staterne.

ALTINGETS KONTOR

Altingets kontor varetager mange former for service for Tingets medlemmer og borgere, der søger informationer eller henvender sig med sager i Tinget.

Altingets kontorchef er leder af kontoret og sørger for at føre formandens og Præsidiets beslutninger ud i praksis. Hans nærmeste underordnede er dels vicekontorchefen, der står for den del af kontorets virksomhed, der ligger nærmest det egentlige parlamentariske arbejde, dels drifts- og økonomichefen, der står for Tingets daglige drift uden direkte tilknytning til det egentlige parlamentariske arbejde.

Kontoret er opdelt i seks afdelinger og desuden hører et særligt driftskontor direkte under drifts- og økonomichefen. Driftskontoret assisterer drifts- og økonomichefen ved de opgaver, der hører under ham. Kontorets opgaver kan opdeles i tre kategorier, for det første udarbejdelse af drifts- og handlingsplaner samt ansvar for bogholderi og økonomi, for det andet personaleledelse, herunder alle lønanliggende og for det tredje drift og vedligeholdelse af ejendomme og opsyn med inventar og alle betalinger til medlemmerne.

Det almene kontors funktion er at stå til rådighed for Altingets formand og kontorchef. Kontoret klarer derfor både løsning af specifikke opgaver og fælles kontorfunktioner for formanden og kontorchefen.

Plenumafdelingen har til opgave at varetage diverse opgaver vedrørende Tingets møder. Det gælder især forberedelse af Tingets møder, registrering af tingbilag, optagelse og tv-transmission af Tingets møder, bearbejdning af forhandlingerne på Tingets møder og almen informations service over for Tingets medlemmer under Tingets møder.

Udvalgsafdelingen skal assistere Altingets stående udvalg, hvilket især gælder al forberedelse af arbejdet i udvalgene og sagkyndig assistance ved gennemgang af sager og udarbejdelse af udvalgsbetænkninger og ændringsforslag. Endvidere assisterer afdelingen medlemmerne under udarbejdelse af tingsager, yder lovteknisk rådgivning og står for Altingstidendes løsbilags- og dokumentdel, samt opdatering af Lovsamlingen. Endvidere yder udvalgsafdelingen almen information om Tingets udvalgsarbejde.

Teknik- og informationsafdelingen står for Altingets edb-system og systemudvikling, varetager brugerservice vedrørende edb, og den tekniske del af informationsformidlingen, bl.a. på Tingets web, varetager almen biblioteks- og informationservice for Tingets medlemmer samt ekspedition af dokumenter til offentligheden. Endvidere har afdelingen ansvaret for Tingets PR-virksomhed og varetager administration af web'en og modtagelse af gæster.

Den internationale afdeling har til opgave at varetage service over for Tingets internationale udvalg, yde Tingets formand og Præsidium assistance vedrørende udenlandske kontakter og assistere ved modtagelse af udenlandske delegationer.

Serviceafdelingen har til opgave at udføre arbejde for Tingets medlemmer på flest mulige områder inden for almindelig sekretariatbistand, såsom sekretærhjælp og kopiering, samt anden almen service, f.eks. sikkerhedsvagt, posttjeneste og rengøring. Serviceafdelingens medarbejdere varetager ligeledes sikkerhedsanliggende i Altingets huse.

Information om det parlamentariske arbejde

Altingets kontor giver oplysninger om dagsorden for tingmøderne og de enkelte sagers stilling.

Hvert år udgives Altingets årbog med oplysninger og diverse statistiske data om Altingets virksomhed.

Ved udformningen af Skálinn søgte man at respektere Altingshusets værdighed og knyttede gammelt og nyt sammen ved valg af materialer.

ALTINGSHUSET

Stenene i Skálinns vægge er fra Geldinganes i Reykjavík men birke-træet, der pryder bygningen mange steder, er fra Siberien.

På et møde i Altinget i 1867 blev der taget beslutning om at man skulle fejre tusindåret for bosættelse i Island med en nationalfest i 1874 og ved at opføre et hus til Altinget i Reykjavík af islandske sten.

Den danske arkitekt Ferdinand Meldahl (1827–1908), forstander ved Kunstakademiet i København, blev ansat til at tegne det islandske tinghus. Altingshuset blev bygget i årene 1880–1881 af tilhugget basalt, der blev hentet i Skólavörðuholt.

Udvendigt har væggene fået lov at beholde den huggede overflade men indvendigt er de pudset med mørtel.

Der var strenge frostperioder i vinteren 1880–1881, men alligevel blev der hver dag arbejdet indendørs i huset, man regner med at omkring 100 islændinge har haft arbejde ved opførelsen af Altingshuset. Overtømreren var dansker, F. Bald, og sammen med ham kom der nogle stenhuggere fra Bornholm og murere fra København.

Facaden på Altingshuset, dvs. nordsiden, er i nogen grad udsmykket. Højest oppe sidder der en krone og Christian IX's mærke på en kvist på taget. Under tagskægget findes årstallet 1881, opsat i metalbogstaver med stjerner imellem. Over fire vinduer på første etage findes Islands skytsånder i relief, en bjergkæmpe, en grib, en tyr og en drage.

Husets indvielse

Før Tingets åbning den 1. juli 1881 samledes Altingsmedlemmerne i tinghuset og procederede dernæst til domkirken, hvor de deltog i en gudstjeneste. Derefter gik Tingets medlemmer til tingsalen hvor landshøvding Hilmar Finsen (1824–1896) holdt en indvielsestale. Han gennemgik bygningens forløb og forskellige problemer, der var opstået under forberedelsen, og sagde dernæst: „... alligevel er huset nu fuldstændig færdigt til aftalt tid, og det står nu som det pæneste og sikreste hus, der nogen siden er blevet opført i Island, til ære for landet og nationen, og for vore efterkommere til minde, om at Islands Alting i regeringsfrihedens første valgperiode i fællesskab med regeringen havde vilje og udholdenhed til at opføre et så smukt og fantastisk værk“.

Fra 1881 har Altinget holdt alle sine møder i Altingshuset bortset fra jubilæumsmøderne på Þingvellir i 1930, 1944, 1974, 1994 og 2000.

Lokalerne

Altingshuset rummede til at begynde med ikke kun Tingets virksomhed, men også landets museer, Landsbiblioteket og Oldsagssamlingen og senere Islands kunstmuseum. Der kom hurtigt en tilbygning til huset og Kringlan blev bygget i 1908.

Da Islands Universitet indledte sin virksomhed i efteråret 1911, fik det lokaler i Altingets stueetage og museerne var da blevet flyttet ud af huset. Universitetet flyttede til egne lokaler i 1940. Islands rigsforstander og republikkens præsident havde kontorer i huset indtil 1973. Altingshuset er for længst blevet for lille til at rumme al den virksomhed, der er tilknyttet Tinget, og en del af virksomheden er flyttet til Tingets egne eller lejede lokaler i nærheden af tinghuset.

I tinghusets stueetage findes Altingets formands kontor og partilokaler. På første etage findes tingsalen, tingmedlemmernes opholdsstue, Altingets kontor, arkivet og telefonomstillingen. På anden etage findes tilhørerbalkonerne og et partilokale. Endvidere findes på anden og tredje etage arbejdslokaler for journalister og lokaler for diverse virksomhed under Altingets kontor.

Skálinn, servicetilbygningen ved Altingshuset, blev taget i brug i efteråret 2002. I Skálinn findes hovedindgangen i Altingshuset og diverse service for medlemmer, medarbejdere og gæster. Skálinn blev tegnet på arkitektstuen Batteríð.

Altingets have

Altingets have er vist nok den første offentlige prydhave i Island. Altingsmanden og bankdirektøren Tryggvi Gunnarsson (1835–1917) fik til opgave at stå for anlægsarbejdet i haven. Haven er nærmest uændret fra dens oprindelige udformning. Der findes en tegning af Altingets have, sandsynligvis tegnet af Tryggvi Gunnarsson, og den opbevares sammen med hans arkiv i Islands centralbank.

Man påbegyndte anlæggelsen af haven i 1893. Tryggvi lod udskifte jorden i haven og fik planter fra mange steder i landet, og han importerede også planter, bl.a. en vidjeart, der har sit islandske navn fra haven og kaldes tingvidje.

Tryggvi lagde hele sin sjæl i dyrkningen af haven og efter eget ønske blev han lagt til hvile i Altingets have, hvor der over hans grav er et brystbillede af Ríkarður Jónsson.

Kringlan blev bygget i 1908. Den blev tegnet af den danske arkitekt Frederik Kjørboe.

Med forbedringer af forværelset i Altingets stueetage i sommeren 2003 søgte man at tilnærme etagen det udseende man havde tænkt sig ifølge tegningerne af huset.

Skálinn, servicetilbygningen ved Altingshuset, blev taget i brug i efteråret 2002.

Information om det parlamentariske arbejde

Kontorets informationschef står for modtagelse af grupper, der vil gøre sig bekendt med Altingets arbejde og se Altingshuset.

ALTINGETS INSTITUTIONER

Rigsrevisionen

Rigsrevisionens hovedopgave er at foretage revision af statens regnskaber samt regnskaber for institutioner, fonde og andre parter, hvis omkostninger eller regnskabsmæssige tab dækkes ved statstilskud i henhold til finansloven eller ved anden indtægt i henhold til særlig lov. Endvidere skal Rigsrevisionen foretage revisionen af årsbalancerne i de virksomheder og institutioner, der drives med statsgaranti, eller hvor staten ejer halvdelen eller mere, herunder aktieselskaber og statsbanker. Den skal føre tilsyn med finanslovens gennemførelse og bistå Tingets udvalg og statsrevisorerne i deres arbejde vedrørende statens finanser.

Altingets Præsidium ansætter rigsrevisor for seks år ad gangen. Han er uafhængig ved udførelsen af sit hverv og er ikke bundet af instruktioner vedrørende enkelte funktioner i hvervet. Altinget kan dog afkræve ham rapporter om enkelte sager.

Altingets Ombudsmand

Altingets Ombudsmand har til opgave i Altingets ombud at føre tilsyn med statens og kommunernes administration og sikre borgerens rettigheder over for landets myndigheder. Ombudsmanden kan optage sager til behandling efter klager eller på eget initiativ.

Altingets Ombudsmand vælges af Tinget for fire år ad gangen.

Altingets Ombudsmand har til opgave med fuldmagt fra Altinget at føre kontrol med statens og kommunernes forvaltning og sikre borgerne deres ret over for landets myndigheder. Rigsrevisionen overvåger på Altingets vegne og med dets fuldmagt at offentlige midler disponeres sådan som Tinget har bestemt og loven foreskriver.

©Altinget, 2004
ISBN 9979-888-23-7

Sammenfattet af Altingets kontor
Tilrættelæggelse: Hildur Gróa Gunnarsdóttir og Solveig K. Jónsdóttir

Dansk oversættelse: Lars H. Andersen

Fotografier:

Bragi Þ. Jósefsson (s. 4, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24)

The British Museum (s. 6)

Jóhannes Long (s. 7)

Magnús Gíslason, Islands Nationalmuseum (s. 8)

Magnús Ólafsson, Islands Nationalmuseum (s. 9)

Páll Stefánsson (s. 22)

Sigurður Tómasson, Islands Nationalmuseum (s. 9)

Sigurgeir Sigurjónsson (s. 4)

Kort over valgkredsinddelingen: Islands Geodætiske Institut (s. 10)

Forsidefotos: Bragi Þ. Jósefsson og Páll Stefánsson

Design: Stefán Einarsson

Trykning: Oddi hf.

